

Iščemo karantenske in druge gozdu nevarne organizme Sibirska svilena kokljica (*Dendrolimus sibiricus*)

Dr. Andreja Kavčič

Oddelek za varstvo gozdov, Gozdarski inštitut Slovenije (andreja.kavcic@gozdis.si)

Sibirska svilena kokljica

LATINSKO IME

Dendrolimus sibiricus Tschetverikov, 1908

RAZŠIRJENOST

Večji del Azije (Kazahstan, Mongolija, SV Kitajska, Koreja, daljni vzhod Rusije, Sibirija) in evropski del Rusije. Je zelo invazivna vrsta, ki se širi proti zahodu. Širjenje poteka po naravni poti in ga ni mogoče zaustaviti. Najbližje EU so *D. sibiricus* našli v bližini Moskve.

GOSTITELJI

Različni iglavci (jelka – *Abies* sp., macesen – *Larix* sp., bor – *Pinus* sp., smreka – *Picea* sp., duglazija – *Pseudotsuga menziesii*, čuga – *Tsuga* sp.) v vseh razvojnih fazah. Gosenice se hranijo z iglicami in povzročajo defoliacijo (izgubo iglic).

OPIS

Razvoj traja 2–3 leta. Metulji letajo od konca maja do sredine julija. Dolgi so 30–40 mm, čez krila merijo 60–80 mm. So rumeno rjavi ali svetlo sivi do temno rjavi, skoraj črni. Na sprednjih krilih imajo vzorec iz prečnih prog in bele pike. Samica lahko izleže več sto jajčec, ki jih odloži v skupkih na iglice. Gosenice, ki se izležejo, objedajo iglice. Jeseni se preselijo v tla, kjer prezimijo. Prezimujejo dvakrat. So zelo dlakave. Mlade so olivno zelene barve, starejše pa temno rjave do črne, na hrbtani strani srebrnkaste in z modro-črnimi progami tik za glavo. Spomladi po drugem prezimovanju se zabubijo. Buba je rjava, dolga 30–40 mm, obdana s čvrstim kokonom, velikosti 70 x 15 mm, sive do rjave barve. Značilne so periodične namnožitve na 10–11 let, ki trajajo 2–3 leta. *D. sibiricus* je dober letalec, ki svoj areal širi predvsem z letenjem. Tveganje za vnos na nova območja so tudi žive

rastline iglavcev, neoplupljena hlodovina, les in izdelki iz lesa iglavcev ter skorja iglavcev. Na nova območja lahko pride tudi kot slepi potnik.

ZNAČILNA ZNAMENJA (SIMPTOMI IN ZNAKI)

- defoliacija,
- spomladi: gosenice, ki se po deblu selijo iz prezimovališč v tleh v krošnjo, pozno spomladi kokoni z bubami v krošnji,
- konec maja – sredina julija: metulji in skupki jajčec na iglicah,
- poleti: gosenice, ki v krošnji objedajo iglice,
- jeseni: gosenice, ki se po deblu umikajo iz krošnje v prezimovališča v tleh,
- pozimi: gosenice, ki prezimujejo v tleh.

VPLIV

Je eden največjih škodljivcev in glavni defolator iglavcev v Rusiji. V samo nekaj letih povzroči propad izjemno velikih površin iglastih gozdov (več mio ha). Zaradi alergenosti dlačic gosenic pomeni tveganje za zdravje ljudi.

MOŽNE ZAMENJAVE

Evropska vrsta: borova kokljica (*Dendrolimus pini* (Linnaeus, 1758)).

DODATNE INFORMACIJE

- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (www.uvhvvr.gov.si)
- Portal o varstvu gozdov (www.zdravgozd.si)

ČE OPAZITE OPISANE SIMPTOME ALI NAJDETE ŠKODLJIVCA, OBVESTITE VSAJ ENEGA IZMED NAŠTETIH NASLOVOV:

(kontaktne podatke najdete tudi na spletni strani www.zdravgozd.si)

Pristojnega fitosanitarnega ali gozdarskega inšpektorja, Gozdarski inštitut Slovenije, Zavod za gozdove Slovenije ali Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Slika 1: Macesnov gozd po napadu *D. sibiricus* (foto: John Ghent, John Ghent, Bugwood.org)

Slika 2: Jajčeca *D. sibiricus* (foto: Yuri Baranchikov, Institute of Forest SB RASC, Bugwood.org)

Slika 3: Gosenica *D. sibiricus* (foto: John Ghent, John Ghent, Bugwood.org)

Slika 4: Gosenice *D. sibiricus* prezimujejo v tleh (foto: John Ghent, John Ghent, Bugwood.org).

Slika 5: Kokoni z bubami *D. sibiricus* (foto: John Ghent, John Ghent, Bugwood.org)

Slika 6: Metulj *D. sibiricus* (foto: Yuri Baranchikov, Institute of Forest SB RASC, Bugwood.org)

Publikacija je nastala v okviru ciljnega raziskovalnega projekta »Razvoj novih metod detekcije, diagnostike in prognoz za tujerodne gozdu škodljive organizme (V4-1439)«, ki ga financirata Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

